

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200633
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5822200633.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľky R. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., H. XXX/XX, toho času V., Y. XXX/XX, právne zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Kubošom, so sídlom V., L. XX, proti odporcom (osobám povinným platiť výživné) 1/ H. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., H. XXX/XX, toho času V., H. XXX/X, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Veronikou Leppovou, so sídlom V., H. XX/XX, 2/ G. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., H. XXX/XX, toho času V., H. XXX/X, o návrhu na určenie výživného na plnoleté dieťa, v štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania odporkyne 1/ H. G. proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 4Pc/4/2022-16 zo dňa 22. apríla 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku I. o uložení odporkyne 1/ povinnosti platiť na výživu navrhovateľky sumu 150 eur mesačne až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Uznesenie okresného súdu vo výroku II. o uložení odporcovi 2/ povinnosti platiť na výživu navrhovateľky sumu 150 eur mesačne až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej z o s t á v a n e d o t k n u t é .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, v rámci ktorého každému z odporcov samostatným výrokom uložil až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej povinnosť platiť na výživu navrhovateľky sumu 150 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky. Vychádzal z toho, že navrhovateľka je dieťaťom odporcov, ktoré sa štúdiom sústavne pripravuje na budúce povolanie, nie je preto schopná sa samostatne živiť. Nadväzne je povinnosťou rodičov zabezpečiť jej výživu.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa 1/, ktorá sa domáhala jeho zrušenia. Uviedla, že takéto neodkladné opatrenie „len napomáha navrhovateľke vo flákaní a fetovaní“. Poukázala na to, že navrhovateľka je podmienenečne vylúčená zo štúdia, keďže má 100 neospravedlnených hodín. Odporkyňa 1/ vyslovila podozrenie, že dcéra užíva návykové látky a obáva sa jej odchodu zo školy ešte pred maturitou.

Vo vzťahu k svojim pomerom zdôraznila, že od 01.05.2022 nemá žiaden príjem (je nezamestnaná a nebol jej priznaný nárok na dávku v nezamestnanosti) a jej životné potreby, ako aj životné potreby (ďalších) dvoch detí, ktoré s ňou žijú v spoločnej domácnosti, budú závisieť od „príspevku od manžela“.

3. V následnej reakcii navrhovateľka žiadala napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Popierala, že by užívala návykové látky alebo sa flákala. Doplnila, že úspešne ukončila stredoškolské vzdelanie a jej túžbou je pokračovať v štúdiu. Mala za to, že odporkyne 1/ nič nebráni, aby dosahovala vyšší príjem, či mala viac zamestnaní.

4. Na predmetné vyjadrenie k (jej) odvolaniu už odporkyňa 1/ nereagovala.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom v odvolaní (§ 65 CMP a contrario), z ktorého titulu zostalo uznesenie okresného súdu nedotknuté v odvolaní nenapadnutom výroku II. o uložení odporcovi 2/ povinnosti platiť na výživu navrhovateľky sumu 150 eur mesačne a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) v preskúmvanej časti aj bez ohľadu na dôvody odvolania (§ 66 CMP) uznesenie okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Okresný súd v bodoch 1. a 2. odôvodnenia napadnutého uznesenia vymedzil petit návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a súvisiacu argumentáciu navrhovateľky. Nadväzne v bodoch 3. až 13. a 16. až 22. citoval zákonné ustanovenia, pričom v bodoch 14., 15. a 23. k niektorým z nich vymedzil všeobecné konštatovania (s nemalou dávkou vzájomnej rozpornosti; pozri nižšie) týkajúce sa predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia, avšak bez akéhokoľvek prepojenia na konkrétnosti súdnej veci. V bode 24. okresný súd jedinou vetou uviedol, že navrhovateľka je študentkou gymnázia, k čomu v bode 25. konštatuje, že z daného dôvodu je povinnosťou odporcov ako rodičov zabezpečiť jej výživu a v bode 26. uzatvoril, že návrh na neodkladné opatrenie je dôvodný, preto odporcom uložil povinnosť platiť na výživu navrhovateľky po 150 eur mesačne až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

7. Nič iné odôvodnenie napadnutého uznesenia neobsahuje. Len na okraj krajský súd dodáva, že aktuálna právna úprava neodkladných opatrení neobsahuje ustanovenie významovo obdobné ako § 76 ods. 3 O.s.p., ktorý umožňoval súdu, ak návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel a stotožnil sa so skutkovými a právnymi dôvodmi takéhoto návrhu, iba uvedené konštatovať v odôvodnení rozhodnutia bez vymedzenia ďalších dôvodov. Inými slovami, v zmysle aktuálne účinného procesného kódexu (Civilný sporový poriadok) je nutné rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodniť rovnako, ako každé iné rozhodnutie upravujúce (hoci dočasne) pomery strán.

8. Krajský súd úmyselne pomerne podrobne vymedzuje obsah jednotlivých bodov odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu. Z uvedeného je totiž zrejmé, že posudzované uznesenie v časti odôvodnenia viažucej sa k bezprostredným záverom okresného súdu trpí neprimeranou strohosťou a nekonkrétosťou. Obsahuje (a to aj v spojitosti so všeobecnými východiskami definovanými samotným okresným súdom) neakceptovateľné minimum individuálnych - vlastných len a iba súdnej veci - konštatovaní, ktoré by vysvetľovali úvahy a závery okresného súdu.

9. Je nepochybné, že takýto spôsob odôvodnenia súdneho rozhodnutia nielenže nekorešponduje s povinnosťami súdu v zmysle § 220 ods. 2 (v spojení s § 234 ods. 1 a § 236) CSP, ale zásadne odporuje právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na spravodlivý proces, resp. ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu. Účelom tohto základného/ústavného práva je jednak umožniť náležitý prieskum súdneho rozhodnutia vyššími inštanciami, a jednak (predovšetkým) vytvoriť reálny základ pre strany sporu, aby mohli relevantne protiargumentovať a tým dosiahnuť pre seba priaznivejší výsledok v ďalšom štádiu konania. Je neprijateľné, aby súdy vyššej inštancie, či účastníci konania/strany sporu doslova len hádali, prečo okresný súd rozhodol tak, ako rozhodol a ako posúdil splnenie podmienok definovaných hypotézou aplikovanej právnej normy.

10. Vyššie popísané odôvodnenie napadnutého rozhodnutia znemožňuje účastníkom (vzhľadom na procesnú aktivitu v danom štádiu súdnej veci prioritne odporkyňa 1/) uskutočňovať súvisiace procesné oprávnenia v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, z ktorého titulu muselo byť v preskúmvanej časti uznesenie okresného súdu zrušené.

11. V súvislosti s požiadavkami na kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia odvolací súd dáva do pozornosti pravidlo/princíp zákazu vnútornej rozpornosti (protirečivosti) argumentácie súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia. Nezodpovedajúco tejto požiadavke okresný súd v bode 15. odôvodnenia uvádza: „Potreba nariadenia neodkladného opatrenia nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie ...“ a neskôr protichodne v bode 23. konštatuje: „Povinnosťou súdu je pri vydávaní neodkladného opatrenia skúmať všetky aspekty jeho nariadenia a teda dôkladne skúmať a zvažovať, ... či je naliehavá potreba nariadiť takéto opatrenie“.

12. Bez ohľadu na určujúci záver priamo podmieňujúci zrušenie napadnutého výroku krajský súd dopĺňa niekoľko poznámok. V rámci neodkladného opatrenia sa v zmysle § 366 CMP ukladá povinnosť platiť

výživné iba „v nevyhnutnej miere“. Zo samotnej podstaty tohto pojmu je zrejmé, že z kvantitatívneho hľadiska pôjde o výživné slúžiace k zabezpečeniu elementárnych potrieb výživou oprávnených osôb v základnom (či skôr nižšom) štandarde.

13. Pri rozhodovaní o výživnom, a to ani v štádiu neodkladného opatrenia, nie je prípustné úplne rezignovať (ako to urobil okresný súd v súdnej veci) na posúdenie zákonného kritéria možností a schopností výživou povinnej osoby. Aj z návrhu navrhovateľky (okresný súd žiadne okolnosti nevyhodnocoval) bolo pritom zrejmé, že odporkyňa 1/ má dve ďalšie deti, z ktorých je jedno maloleté a platí nájomné za trojizbový byt.

14. Rovnako bezprostredne z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že k zmene pomerov, od ktorej navrhovateľka odvodzuje svoj uplatňovaný nárok, došlo už v januári 2021. Návrh bol však podaný až 22.3.2022, čo značne znižuje (ak nie až úplne vylučuje) potrebu naliehavej/neodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Navrhovateľka k tejto spojitosti neposkytuje žiadne vysvetlenie.

15. V novom rozhodnutí okresný súd svoje východiská, úvahy a z nich rezultujúce závery odôvodní spôsobom rešpektujúcim náležitosti vymedzené v § 220 ods. 2 CSP. To znamená, že v zmysle všeobecných východísk ním samotným definovaných v odôvodnení napadnutého uznesenia (samozrejme pri vyvarovaní sa uvádzania navzájom protichodných východísk) posúdi ich naplnenie v konkrétnostiach súdnej veci, ktoré posúdenie jasne a výstižne vysvetlí.

16. Predovšetkým okresný súd nebude neúčelne citovať znenie množstva zákonných ustanovení; a to nielen takých, ktoré sa na súdnu vec vôbec nevzťahujú (napr. § 367 ods. 2, 4, § 360 ods. 1 CMP), ale aj maximálne všeobecných, ktoré nie sú spôsobilé bližšie ozrejmiť úvahy a závery súdu. Je nutné pripomenúť, že požiadavka citovania právnych noriem/ zákonných ustanovení z § 220 ods. 2 CSP ani nevyplyva. Okresný súd sa vyvaruje taktiež uvádzania len (všeobecných) konštatácií bez vysvetlenia ich aplikácie na individuálne podmienky súdneho prípadu. Samozrejme, v novom rozhodnutí, pre ktoré bude významný stav v čase jeho vydania, sa vyporiada aj s relevantnou vecnou argumentáciou prezentovanou účastníkmi v rámci (tohto) odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie n i e j e prípustné.